

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA

Aprobat prin Ordinul BNS
al Republicii Moldova
Nr. 74 din 14 august 2009

PRECIZĂRI METODOLOGICE referitor la întocmirea rapoartelor statistice privind producția industrială (f. nr. 1-p „Producție”, 1-coop)

Raportul se prezintă de către întreprinderile cu genul principal de activitate industrială, care se încadrează în secțiunile C, D, E (diviziunile 11-40) ale Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM), precum și alte întreprinderi cu activitate industrială secundară considerabilă.

I. Noțiuni și principii metodologice generale

1.1. Producția industrială reprezintă:

- rezultatul direct și util al proceselor de extragere a materiilor prime și materialelor existente în natură;
- rezultatul prelucrării primare a produselor agricole și silvice;
- rezultatul prelucrărilor executate ulterior asupra produselor industriale;
- lucrările de restabilire a parametrilor tehnici și calitativi inițiali ai produselor industriale (cum ar fi: lucrările de reparații, de întreținere etc.).

Producția industrială este compusă din produse finite, semifabricate și lucrări (servicii) cu caracter industrial destinate: investițiilor, consumului populației, exportului, consumului intern productiv și altor necesități ale economiei naționale.

Sunt considerate **produse finite** produsele a căror prelucrare a avut loc în cadrul întreprinderii (au parcurs integral procesul tehnologic) și corespund standardelor sau condițiilor tehnice prevăzute în contract. În statisticele industriale produsele sînt exprimate cantitativ și valoric.

Produsele finite pot fi fabricate și în antrepriză, adică de mai mulți executori. În special, în cazul, cînd o întreprindere (clientul) comandă producție și pune la dispoziție gratuit materiale către o altă întreprindere, care efectiv execută procesul de producție iar ulterior aceasta returnează produsul finit clientului.

În vederea evitării dublei raportări, întreprinderea care efectiv a realizat procesul de producție și a obținut produsul finit va raporta indicatorul privind volumul fizic de producție a acestui produs (buc., t, m, etc.) și valoarea procesului de producție (costurile suportate de producător) în prețuri curente, adică fără valoarea materialelor clientului puse de acesta la dispoziție gratuit.

În acest caz clientul care comandă producția va raporta doar indicatorii valorici: **“Valoarea producției vândute”** și **“Venituri din vânzări”**. Acești indicatori, raportați de clientul care comandă producția, vor include toate costurile integral, inclusiv ale materialelor puse la dispoziția întreprinderii-producătoare fără plată, cât și valoarea serviciilor de prelucrare, achitate de client întreprinderii-producătoare.

1.2. Lucrările (serviciile) cu caracter industrial sunt cele executate de agenții economici în cadrul unor acțiuni de cooperare, în care nu se prevăd transformări esențiale ale formei produselor supuse prelucrării. **Vor fi raportate numai acele lucrări care sînt executate pentru terți sau pentru alte sectoare neindustriale ale întreprinderii.**

Lucrările cu caracter industrial se grupează în principal în:

- lucrări (servicii) industriale executate asupra unor produse (puse la dispoziția executantului de către beneficiar gratuit), care nu modifică forma produsului, reprezentînd parte (operație) din cadrul proceselor tehnologice (spre exemplu, vopsire, poleire, etc.);
- lucrări de întreținere și reparații care au drept scop restabilirea parametrilor tehnici și calitativi ai mașinilor și utilajelor.

1.3. Nu se cuprind în producția industrială următoarele activități (excepții) asemănătoare cu procesele industriale, dar care sînt incluse în alte sectoare de activitate decît cele industriale:

- asamblarea prefabricatelor pe șantier, a părților componente pentru poduri și rezervoare de apă, construirea de spații de depozitare din elemente metalice, de căi ferate și instalații de semnalizare, instalații și rețele de termoficare, rețele electrice, precum și lucrările de minare pentru exploatarea carierelor, acestea fiind parte din diviziunea 45 „Construcții”;
- repararea și întreținerea mașinilor de birou, a calculatoarelor – se includ în clasa 7250 “Întreținerea și repararea mașinilor de birou și tehnicii de calcul”;
- repararea de bunuri casnice și de autovehicule – se include în activitatea 527 “Repararea articolelor de uz casnic și obiectelor personale”,

- precum și în grupa 502 “Întreținerea și repararea autovehiculelor” sau în clasa 5040 “Vînzarea, întreținerea și repararea motocicletelor”;
- vulcanizarea camerelor de aer (anvelopelor) – este inclusă în activitatea 5020 “Întreținerea și repararea autovehiculelor”, exclusiv repararea autovehiculelor executată în întreprinderi specializate (industriale) și respectiv în activitatea 5040” “Vînzarea, întreținerea și repararea motocicletelor”;
 - îmbutelierea și etichetarea băuturilor – sînt incluse în clasa 5134 “Comerțul cu ridicata al băuturilor alcoolice și altor băuturi” numai dacă sînt executate ca părți ale activității de vînzare-cumpărare cu ridicata sau în clasa 7482 “Activități de ambalare” – dacă sînt executate pe bază de taxă sau contract de către o întreprindere specializată.
- Nu se mai include în valoarea producției industriale:
- costul articolelor și lucrărilor industriale, care nu corespund standardelor, condițiilor și documentației tehnice;
 - costul materialelor, semifabricatelor și articolelor cumpărate și revîndute fără a fi prelucrate la întreprinderea respectivă;
 - costul deșeurilor industriale, care reprezintă resturile de materie primă inițială (bucăți, așchii etc.) cît și bucățile de stofe la cîntar etc. Dacă înainte de a fi livrate deșeurile sînt spălate, sortate, ambalate, în valoarea producției se include doar costul lucrărilor de pregătire către vînzare efectuate cu forțele proprii;
 - costul producției de fabricare proprie, care a fost supusă analizelor de laborator sau cercetărilor selective, dacă în rezultat această producție a devenit inutilizabilă.

II. Indicatorii statisticii producției industriale colectați

În cadrul cercetărilor pe producție se prevede colectarea indicatorilor valorici și indicatorilor exprimați în unități fizice.

2.1. Indicatorii valorici

a) Valoarea producției (lucrări, servicii) fabricate în prețuri curente – reprezintă expresia valorică a producției fizice fabricate (exprimate cantitativ) cît și a lucrărilor și serviciilor cu caracter industrial, în prețuri curente de livrare din perioadele de referință fără taxa pe valoarea adăugată și accize (mii lei). Datele pe perioada corespunzătoare a anului precedent se prezintă în prețurile efective de livrare din acea perioadă.

Valoarea producției pe perioada de la începutul anului se determină însumînd producția lunii de raport și a lunilor anterioare. Producția pe peri-

oadele (lunile) precedente celei de raport se evaluează la prețurile efective de livrare conform datelor contabile. Pentru luna de raport, dacă datele contabile lipsesc, producția livrată în luna de raport cât și cea din stoc se evaluează la prețurile curente calculate și aprobate la întreprindere pentru utilizare pe o anumită perioadă de timp. Ulterior (în următoarea perioadă de raport), în baza datelor contabile privind prețurile efective de livrare a producției, se rectifică indicatorul „Valoarea producției fabricate în prețuri curente de la începutul anului”, prezentat în perioada precedentă în baza prețurilor calculate (planificate).

Valoarea produselor fabricate din materialele clientului (neachitate de producător) nu include valoarea acestor materiale.

La general, valoarea producției industriale include:

- valoarea produselor finite fabricate în toate halele întreprinderii destinate pentru vânzare, construcțiile capitale proprii și subdiviziunile neindustriale ale întreprinderii, completarea mijloacelor fixe proprii, precum și pentru eliberarea în contul remunerării muncii lucrătorilor;
- valoarea lucrărilor (serviciilor) industriale efectuate cu forțele personalului industrial al întreprinderii la comenzi din exterior sau pentru subdiviziunile neindustriale ale întreprinderii, inclusiv reparația, modernizarea și deservirea tehnică a utilajului, mijloacelor de transport, mecanismelor și aparatelor; pornirea și reglarea la client a utilajului atât de producție proprie, cât și a utilajului clientului;
- costul utilajului, uneltelor și dispozitivelor de producție proprie fabricate pentru necesități proprii, care se include în valoarea producției fabricate și vândute (livrate) și în datele privind producția în unități naturale la momentul trecerii lor la contul mijloacelor fixe;
- valoarea producției simultane (racordate), care se obține în procesul de producție a produselor de bază și care se execută la comenzi din exterior fără prelucrarea ulterioară la întreprinderea respectivă (macuh, borhot, tescovină, târîțe, obrat, zer, borhot de bere, șrot, melasă etc.);
- valoarea lucrărilor (serviciilor) industriale, care reprezintă o parte din procesul tehnologic integral de producție (lucrări de vopsire, poleire etc.), inclusiv costul materialelor, nodurilor, pieselor, pieselor de schimb proprii consumate în acest proces, exclusiv costul articolelor, materialelor, pieselor, care au fost puse la dispoziție gratuit de către client pentru prelucrare, reparație sau finisare;

b) Valoarea producției (lucrări, servicii) fabricate în prețuri medii ale anului precedent (pentru cercetarea anuală) – reprezintă expresia va-

lorică a producției fabricate (lucrărilor, serviciilor executate) atât în anul de raport cât și în anul precedent, calculată în aceleași prețuri (comparabile) – prețurile medii de livrare a producției în anul precedent. În caz general, prețul mediu al produsului în anul precedent se calculează prin împărțirea valorii fiecărui produs fabricat în anul precedent în prețuri curente de livrare la cantitatea produsului în unități fizice (naturale), fabricată în anul precedent. În cazul fabricării produsului din materialul clientului valoarea acestuia va include și valoarea materialului clientului. În calcule, pentru simplificare, poate fi folosit prețul mediu (integral) al produsului respectiv fabricat din materiale proprii. Dacă în anul de raport întreprinderea n-a fabricat produsul din materiale proprii, atunci costul materialului clientului (inclus în prețul mediu) va fi estimat după costul materialelor similare proprii sau din contractul încheiat cu clientul, sau reieșind din conjunctura pieței etc.

Noile tipuri de producție (lucrări, servicii) deasemenea se evaluează la prețurile medii ale anului precedent. Cu acest scop e necesar a aduce prețul efectiv constituit în prima lună de fabricare la condițiile anului precedent ajustând prețul din anul de raport cu indicele mediu al prețurilor față de anul precedent pentru grupa de producție respectivă; în cazul lipsei acestuia – cu indicele prețului la producția similară comparabilă, care s-a fabricat în anul precedent și se produce în prezent la întreprindere;

c) Valoarea producției (lucrări, servicii) vândute (facturate și expediate) în prețuri curente ale perioadelor corespunzătoare – reprezintă expresia valorică a producției (lucrărilor, serviciilor) livrate (facturate și expediate) în prețuri curente de livrare efective fără TVA și accize. Se va deține cont de faptul, **că se consideră vândută (livrată) producția expedită** cumpărătorului (clientului) de la depozitul întreprinderii, indiferent de faptul dacă au fost sau nu depuși banii pe contul întreprinderii. Pentru produsele fabricate din materialul clientului valoarea producției livrate nu va include valoarea materialului clientului;

d) Stocuri de produse finite (servicii executate) în prețuri curente fără TVA și accize la începutul perioadei (anului) reprezintă expresia valorică a produselor finite (serviciilor executate) aflate în stoc la începutul perioadei de raport evaluate la prețuri curente (calculate) fără TVA și accize și egal cu respectivul indicator la sfârșitul anului precedent. Valoarea stocurilor de produse finite la sfârșitul perioadei (anului) trebuie să corespundă rezultatului calculului (în expresie valorică):

$$\text{Stoc}_{\text{la începutul anului}} = (\text{Stoc}_{\text{la începutul perioadei}} + \text{Producție}_{\text{în perioada de raport}}) -$$

– leșiri de producție în perioada de raport (livrări și consumuri pe toate direcțiile);

e) Venituri din vânzări, total – reprezintă veniturile totale provenite atât din activitatea principală, cât și din activitățile secundare exercitate de întreprindere. Indicatorul nu include TVA și accize.

Indicatorul se calculează prin însumarea veniturilor din următoarele surse:

- venituri din vânzarea produselor finite;
- venituri din vânzarea de semifabricate;
- venituri din vânzarea de produse reziduale;
- venituri din lucrări executate și servicii prestate;
- venituri din vânzări de mărfuri;
- venituri din chirii, locații, redevențe;

Nu se includ în indicatorul „Venituri din vânzări”:

- furnizarea de produse și servicii între subunitățile aflate în structura întreprinderii;
- vânzarea de terenuri și active aflate în proprietate;
- emiterea și vânzarea de acțiuni;
- încasări de dobânzi și dividende;
- alte venituri financiare.

Se consideră prestare de servicii următoarele activități:

- lucrări de construcții montaj;
- transport de persoane și mărfuri;
- închirierea, arenda și concesiunea de bunuri mobile sau imobile;
- operațiuni de intermediere sau comision;
- reparații de orice natură;
- cesiuni și concesiuni ale drepturilor de autor, brevete, licențe, mărci de fabrică și de comerț și alte drepturi similare;
- punerea la dispoziție de personal;
- mandatarea;
- operațiuni de leasing.

f) Costul materiei prime a clientului fără TVA și accize:

- **în prețuri curente**
- **în prețuri medii ale anului precedent (pentru cercetarea anuală).**

Acești indicatori se completează (cu titlu informativ) de către întreprinderile producătoare, care fabrică producție din materialele clientului.

2.2. Numărul mediu scriptic al personalului ocupat în industrie

– include numai personalul scriptic, care a fost ocupat în activități industriale și pentru care în perioada de raport a fost calculat salariul. Nu se

cuprind persoanele, care au fost ocupate în alte activități ale întreprinderii. Indicatorul este folosit pentru calcularea valorilor medii pentru un lucrător (salariul mediu, productivitatea muncii etc.).

2.3. Indicatori exprimați în unități fizice.

Indicatorii în cauză se prezintă în conformitate cu Nomenclatorul de produse și servicii industriale PRODMOLD (armonizat la standardul european PRODCOM), aprobat de Departamentul Statistică și Sociologie și pus în aplicare începând cu ianuarie 2004. Se vor completa codurile, denumirile și unitățile de măsură în strictă conformitate cu PRODMOLD. Unele produse pot fi exprimate în două unități de măsură. A doua unitate de măsură apare în cazul, în care pentru acest produs în PRODCOM (nomenclatorul UE) este prevăzută altă unitate de măsură decât cea utilizată tradițional în statistica națională. De aceea pentru o perioadă de trecere în raportările anuale la aceste produse se păstrează două unități de măsură: tradițională (UM_n) și europeană (UM_e).

a) Producția fabricată – cuprinde cantitățile totale de produse finite (semifabricate) executate în perioada de raport și în perioada corespunzătoare a anului precedent. Aceasta reprezintă producția reală (efectivă) a întreprinderii incluzând toată producția fabricată atât din materia primă proprie, cât și din materia primă a clientului. De asemenea se includ cantitățile consumate în aceeași întreprindere pentru fabricarea unor produse noi, cât și produsele fabricate pentru alte sectoare neindustriale ale întreprinderii. Dacă articolele se produc atât din materia primă proprie, cât și din materia primă și materialele clientului, atunci datele se înscriu pe 2 rînduri distincte:

- pe rîndul 1 (în col. C se înscrie „1”) – **producția din materiale proprii;**
- pe rîndul 2 (în col. C se înscrie „2”) – **producția din materialele clientului.**

În cazul în care toată producția de tipul respectiv este fabricată din materia primă a clientului, informația se completează pe rîndul 2 și se indică că producția este fabricată din materia primă a clientului.

Dacă la raportările anuale produsul din lista PRODMOLD este solicitat în două unități de măsură, pentru el se vor completa suplimentar rîndurile 3 și 4:

- pe rîndul 3 (în col. C se înscrie „3”) – **producția din materialele proprii în unitatea de măsură UM_e ;**

- pe rîndul 4 (în col. C se înscrie „4”) – **producția din materialele cli-**
entului în unitatea de măsură UM_e .

b) Producția consumată intern productiv – reprezintă cantitățile de produse finite (semifabricate) executate în întreprindere și consumate în cadrul procesului tehnologic (în aceeași întreprindere) pentru fabricarea de noi produse finite, nominalizate în nomenclatorul PRODMOLD (exemplu: țesături fabricate și consumate în întreprindere pentru confecționarea îmbrăcăminte);

c) Producția livrată (vîndută) – reprezintă cantitatea de produse finite (semifabricate) livrate pe piața internă (inclusiv altor sectoare neindustriale din cadrul aceleiași întreprinderi) și pe piața externă;

d) Stocul de produse – reprezintă cantitățile (unități fizice) de produse existente în întreprindere la începutul sau la sfîrșitul perioadei de referință și sînt destinate livrării sau consumului intern productiv. Calculul se face după schema indicată în p. 2.1, d). De regulă, stocul la sfîrșitul perioadei de raport este egal cu stocul la începutul perioadei următoare. Dacă în rezultatul unor reglări de contabilitate sau rectificări ale datelor această corelație nu este respectată, întreprinderea trebuie să facă o remarcă de explicare a situației.

**Direcția statistică a industriei,
energeticii și construcțiilor**

НАЦИОНАЛЬНОЕ БЮРО СТАТИСТИКИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Утверждено приказом НБС
Республики Молдова
от 14 августа 2009 г. № 74

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ по заполнению отчетов по продукции промышленности (ф. № 1-р «По продукции», 1-соор)

Отчет представляется предприятиями с основным видом промышленной деятельности, который относится к секциям С, D, E (разделы 11-40) Классификатора видов экономической деятельности Молдовы (КЭДМ), а также другими предприятиями, имеющими значительные объемы вспомогательного промышленного производства.

I. Общие методологические сведения и принципы

1.1. Промышленная продукция представляет собой:

- прямой результат добычи природного сырья и материалов;
- результат первичной обработки сельскохозяйственных и лесных продуктов;
- результат переработки ранее выработанных промышленных изделий;
- работы по восстановлению первоначальных технических и качественных параметров промышленных изделий (например, ремонтные работы, техническое обслуживание и др.).

Промышленная продукция состоит из готовых изделий, полуфабрикатов и работ (услуг) промышленного характера, предназначенных для инвестиций, потребления населения, экспорта, внутреннего производственного потребления и других потребностей национальной экономики.

Считаются **готовыми изделиями**, обработка которых происходила на предприятии (прошли полный технологический процесс) и соответствуют предусмотренным контрактом стандартам и техническим условиям. В промышленной статистике изделия представлены в количественном и в стоимостном выражении.

Готовые изделия могут быть выработаны также и по кооперации, т.е. несколькими исполнителями. В частности, это случай, когда одно предприятие (заказчик) заказывает и поставляет бесплатно сырье, материалы другому предприятию, которое фактически осуществляет процесс производства, а затем возвращает готовое изделие заказчику.

Для исключения двойного счета, предприятие, которое фактически выполнило процесс производства и получило готовое изделие заполнит показатель физического объема производства (шт., т., м. и т.д.) и стоимость процесса производства (затраты производителя) в действующих ценах т. е., без стоимости сырья, материалов заказчика, предоставленных ему бесплатно.

В этом случае заказчик заполнит только стоимостные показатели: **“Стоимость проданной продукции”** и **“Доходы от продаж”**. Эти показатели, заполненные заказчиком, включают полную стоимость, в том числе стоимость сырья, материалов, предоставленных им бесплатно предприятию-изготовителю, а также стоимость услуг по переработке материалов, оплаченных им предприятию-изготовителю.

1.2. Работы (услуги) промышленного характера это – проведенные в процессе кооперирования экономических агентов работы, не предусматривающие значительные преобразования формы обработанного изделия. **Включают только работы, выполненные на сторону или для непромышленных участков своего предприятия.**

Работы промышленного характера разделяются в основном на:

- промышленные работы (услуги), проведенные над изделием (предоставленные заказчиком бесплатно), которые не изменяют форму изделия и являются частью технологического процесса (например, покраска, лакировка и т.д.);
- работы по обслуживанию и ремонту, целью которых является восстановление технических и качественных показателей машин и оборудования.

1.3. Не включают в промышленную продукцию следующие виды деятельности (исключения), сходные с промышленными процессами, но включенные в другие, непромышленные, виды деятельности:

- сбор на стройплощадках сборных конструкций, составных частей мостов и водохранилищ, строительство из металлических элементов складских помещений, железных дорог и сигнализирующих устройств, тепловых устройств, теплосетей, электросетей, а также взрывные работы в разработке карьеров, которые относятся к подразделу 45 “Строительство”;
- ремонт и техническое обслуживание канцелярских, бухгалтерских и электронно-вычислительных машин – относятся к классу 7250 “Техническое обслуживание и ремонт канцелярских машин и вычислительной техники”;
- ремонт бытовых приборов и автомобилей – включают в группу 527 “Ремонт бытовых товаров и предметов личного пользования” и в

группу 502 “Техническое обслуживание и ремонт автомобилей” или в класс 5040 “Продажа, техническое обслуживание и ремонт мотоциклов”;

- вулканизация автопокрышек – включена в класс 5020 “Техническое обслуживание и ремонт автомобилей”, кроме ремонта автомобилей в специализированных (промышленных) предприятиях и соответственно в класс 5040 “Продажа, техническое обслуживание и ремонт мотоциклов”;
- розлив напитков и прикрепление этикеток – включается в класс 5134 “Оптовая торговля алкогольными и другими напитками”, если они выполнены как часть деятельности купля-продажа, или в класс 7482 “Деятельность в области упаковки”, если они выполнены на договорной основе на специализированном предприятии.

Также не включается в стоимость промышленной продукции:

- стоимость изделий и работ промышленного характера, которые не соответствуют установленным стандартам, техническим условиям, технической документации;
- стоимость перепродажи покупных материалов, полуфабрикатов и изделий, отпущенных на сторону без обработки или переработки на данном предприятии;
- стоимость отходов производства, представляющих собой остатки исходного сырья (обрезки, стружки и т.д.), а также весового лоскута. Если перед отгрузкой отходы подвергаются мойке, сортировке, упаковке, то в стоимость продукции включается только стоимость работ по подготовке к отгрузке, выполненных собственными силами;
- стоимость продукции своего производства, подвергнутой лабораторному анализу или выборочным испытаниям, если в результате этого продукция становится негодной для употребления.

II. Сбор показателей по статистике промышленной продукции

В ходе статистического обследования промышленности предусматривается сбор стоимостных и физических показателей.

2.1. Стоимостные показатели

а) Стоимость произведенной продукции (работ, услуг) в действующих ценах – представляет стоимостное выражение выработанной физической продукции (количество), а также работ и услуг промышленного характера в действующих отпускных ценах сравниваемых периодов без налога на добавленную стоимость и акцизов (тыс. леев). Данные за соот-

ветствующий период предыдущего года приводятся в отпускных ценах фактически действующих в тот период.

Стоимость продукции за период с начала года определяется суммированием продукции отчетного месяца и предыдущих месяцев. Продукция, выработанная в предыдущих периодах (месяцах) приводится в фактических отпускных ценах согласно бухгалтерским данным. Для отчетного месяца, если отсутствуют бухгалтерские данные, проданная в отчетном месяце продукция, а также остатки продукции, оцениваются в расчетных действующих ценах принятых предприятием на определенный период времени. Впоследствии (в следующем отчетном периоде), на основе бухгалтерских данных о фактических отпускных ценах корректируется показатель «Стоимость произведенной с начала года продукции в действующих ценах», представленный в предыдущем периоде в расчетных (плановых) ценах.

В стоимость изделий, выработанных из материалов заказчика (неоплаченных производителем), не включается стоимость обработанных материалов.

Обычно стоимость промышленной продукции включает:

- стоимость готовых изделий, выработанных всеми цехами предприятия, предназначенные продаже, своему капитальному строительству и непромышленным подразделениям своего предприятия, зачисления в состав собственных основных средств, а также выдачи своим работникам в счет оплаты труда;
- стоимость работ (услуг) промышленного характера, выполненные силами промышленно-производственного персонала по заказам на сторону или для непромышленных подразделений своего предприятия, в т.ч. ремонт, модернизация и техническое обслуживание оборудования, транспортных средств, механизмов и приборов; пуск и наладка оборудования у заказчика, как своего производства, так и оборудования заказчика;
- стоимость оборудования, инструментов и приспособлений своего производства, изготовленных для собственных нужд, включается в стоимость произведенной продукции и в данные о производстве продукции в натуральном выражении по моменту их зачисления в основные средства предприятия;
- стоимость попутной (сопряженной) продукции, полученная в процессе производства основной продукции, которая выполняется по заказам со стороны без дальнейшей обработки данным предприятием (жмых, барда, жом, отруби, обрат, пахта, сыворотка, пивная дробина, шрот, меласса и др.);

- стоимость работ (услуг) промышленного характера, являющихся частью полного технологического процесса (покраска, покрытие и т.д.), включая стоимость израсходованных при этом собственных материалов, деталей, запасных частей, но без стоимости изделий, материалов, деталей, поступивших от заказчика без оплаты для дальнейшей обработки, ремонта или доведения до полной готовности;

б) Стоимость произведенной продукции (работ, услуг) в средних ценах предыдущего года (для годового обследования) – это стоимостное выражение выработанной продукции (выполненных работ, услуг) как в отчетном году, так и в предыдущем году, рассчитанное в одних и тех же ценах (постоянных) – в средних отпускных ценах предыдущего года. Обычно, средняя цена изделия в предыдущем году рассчитывается путем деления стоимости каждого вида продукции, выработанного в предыдущем году в текущих отпускных ценах на количество изделий, выработанных в предыдущем году в физических (натуральных) единицах. Если изделие выработано из материалов заказчика, в стоимость изделия включают и стоимость материалов заказчика. Для упрощения расчетов, можно применять полную среднюю цену изделия, выработанного из собственного сырья. Если в отчетном периоде предприятие не выработало изделие из собственных материалов, то стоимость материалов заказчика (включенных в среднюю цену) рассчитывается по стоимости аналогичных собственных материалов или из договора, заключенного с заказчиком, или исходя из рыночной конъюнктуры и т.д.

К новым видам продукции (работ, услуг) также применяются средние цены, сложившиеся в предыдущем году. Для этого необходимо фактически действующую цену сложившуюся в первый месяц ее выпуска привести к условиям предыдущего года путем корректировки действующей цены отчетного года на средний индекс цен по отношению к предыдущему году на данную группу продукции, а при отсутствии такового – по индексам цен по сравнимой аналогичной продукции, производство которой осуществлялось в предыдущем году и продолжается в отчетном периоде;

в) Стоимость проданной (отфактурованной и отгруженной) продукции (работ, услуг) в действующих ценах соответствующего периода - это стоимостное выражение отгруженной (отфактурованной и отгруженной) продукции (работ, услуг) в фактически действующих отпускных ценах без НДС и акцизов. Следует учесть, что проданная (отгруженная) продукция – это продукция, отправленная покупателю (заказчику) со склада предприятия независимо от того, были или нет перечислены деньги на счет предприятия. Для изделий, выработанных из материалов заказчика, в стоимость отгруженной продукции не включают стоимость материалов заказчика;

д) Остатки готовой продукции (выполненных услуг) в действующих ценах без НДС и акцизов на начало периода (года) – это стоимостное выражение остатков готовой продукции (выполненных услуг) имеющихся на начало отчетного периода в действующих (расчетных) ценах без НДС и акцизов и которое должно равняться соответствующим показателем на конец предыдущего года. Стоимость остатков готовой продукции на конец периода (года) должна соответствовать следующим расчетам (в стоимостном выражении):

$$\text{Остаток}_{\text{на начало года}} = (\text{Остаток}_{\text{на начало периода}} + \text{Производство}_{\text{в отчетном периоде}}) - \text{Отпуск продукции}_{\text{в отчетном периоде (потребление и отгрузка всего)}}$$

е) Доходы от продаж, всего – составляет общую сумму всех доходов предприятия, полученных как от основной деятельности так и от второстепенных, без НДС и акцизов.

Показатель рассчитывается как сумма доходов из следующих источников:

- доходы от продажи готовой продукции;
- доходы от продажи полуфабрикатов;
- доходы от продажи отходов производства;
- доходы от выполненных работ и оказанных услуг;
- доходы от продажи товаров;
- доходы от сдачи в аренду, наем;

Не включаются в показатель «Доходы от продаж»:

- поставки продукции и услуг своим структурным подразделениям;
- продажа земель и других собственных активов;
- эмиссии и продажа акций;
- оприходование процентов выгоды, дивидендов;
- прочие финансовые доходы.

Относятся к услугам следующие виды деятельности:

- строительно-монтажные работы;
- перевозка людей и грузов;
- сдача в наем, аренду, концессия движимых и недвижимых ценностей;
- посреднические или комиссионные операции;
- любой вид ремонта;
- передача и уступка авторских прав, патентов на изобретения, лицензий, производственных и торговых марок и прочих аналогичных прав;
- предоставление персонала (работников);
- права распоряжения;
- лизинговые операции.

**г) Стоимость давальческого сырья без НДС и акцизов:
- в действующих ценах**

Этот показатель заполняется (справочно) предприятиями-производителями, которые вырабатывают продукцию из материалов заказчика.

2.2. Среднесписочная численность промышленного персонала – включает только списочную численность работников, занятых промышленной деятельностью и для которой в отчетном периоде была начислена заработная плата. Не охватывает работников, которые были заняты другими видами деятельности предприятия. Показатель используется для расчета средних величин на одного работающего (средняя заработная плата, производительность труда и др.).

2.3. Физические показатели

Названные показатели представляют в соответствии с номенклатурой промышленной продукции и услуг PRODMOLD (гармонизированной с европейским стандартом PRODCOM), утвержденной Департаментом статистики и социологии и введенной в действие с января 2004 г. Заполняются коды, названия и единицы измерения в строгом соответствии с PRODMOLD. Некоторые изделия могут быть представлены в двух единицах измерения. Вторая единица измерения появляется тогда, когда для данного изделия единица измерения в PRODCOM (номенклатура европейского сообщества) предусмотрена другая от единицы измерения, которая отличается от единицы измерения, традиционно используемой в национальной статистике. Поэтому в переходном периоде в годовых отчетах для этих изделий сохраняются две единицы измерения: традиционная (UM₁) и европейская (UM₂).

а) Произведенная продукция – включает общее количество готовых изделий (полуфабрикатов), выработанных в отчетном периоде и в соответствующем периоде предыдущего года. Это реальная (фактическая) продукция предприятия, вся продукция, выработанная как из собственного сырья, так и из сырья, принадлежащего заказчику. Если изделие вырабатывается как из собственного сырья, так и из сырья принадлежащего заказчику, данные необходимо записывать по двум отдельным строкам:

- по строке 1 – продукция из собственного сырья;
- по строке 2 – продукция из сырья, принадлежащего заказчику.

В тех случаях, когда вся продукция данного вида вырабатывается из сырья и материалов заказчика, информация заполняется по строке 2 и по этой позиции указывается, что она выработана из сырья и материалов заказчика (из давальческого сырья).

Если в годовой отчетности изделие из списка PRODMOLD запрашивается в двух единицах измерения, по нему необходимо заполнить дополнительно строки 3 и 4:

- по строке 3 – продукция из собственного сырья в единице измерения УМ_с;
- по строке 4 – продукция из сырья заказчика в единице измерения УМ_с;

в) Внутреннее производственное потребление – это количество готовых изделий (полуфабрикатов) выработанных на предприятии и используемых в технологическом процессе самого предприятия для изготовления новых готовых изделий, включенных в номенклатуре PRODMOLD (например: ткань, произведенная и используемая предприятием для изготовления одежды);

с) Проданная (отгруженная) продукция – это количество готовых изделий (полуфабрикатов) поставленных на внутренний рынок (в том числе другим непромышленным участкам того же предприятия) и на внешний рынок;

д) Остатки продукции – количество (в физических единицах) изделий имеющихся на предприятии на начало или на конец отчетного периода и которые предназначены продаже или внутреннему производственному потреблению. Расчет ведется по схеме, указанной в п. 2.1, д). Как правило, остатки на конец отчетного периода должны равняться остаткам на начало следующего периода. Если в результате некоторых бухгалтерских операций или корректировок данных это соотношение не сохраняется, предприятие должно дать объяснение этой ситуации.

Управление статистики промышленности, энергетики и строительства